

Studiul epistolei către Evrei – W.J. Ouweneel

Studiul nr. 7: Isus – Mijlocitorul unui legământ mai bun (Evrei 8.1-13)

Introducere

A. Persoana mai bună (Evrei 1.1-7.28)

B. Sistemul mai bun (Evrei 8.1-10.18)

1. Isus, Mijlocitorul unui legământ mai bun (Evrei 8.1-13)

1.1 Isus, Slujitorul Locului Preasfânt (Evrei 8.1-5)

1.2 Isus și noul legământ (Evrei 8.6-13)

==> Teme

1. Citiți mai întâi întreg pasajul în liniște și atent, căutați să aflați cât se poate de bine expunerea de idei a scriitorului și să descoperiți cele două teme principale.
2. Cum se leagă versetul 1 de pasajul anterior?
3. Numiți motivul pentru care este redată în versetul 1 înălțarea lui Hristos și comparați acesta cu celelalte patru locuri din epistolă în care se vorbește despre înălțarea lui Hristos.
4. Ce conține cuvântul „slujitor” în versetul 2 și cuvântul „slujbă” în versetul 6?
5. Despre care „Loc Preasfânt” și despre care „cort” este vorba aici (versetele 2 și 5)?
6. La ce se referă cuvântul „ce” [„ceva”] din versetul 3? Ia seama atent la contextul în care stă versetul!
7. Ce sunt „făgăduințele” din versetul 6?
8. Ce este „cel dintâi” și „al doilea” din versetul 7? De ce este necesar „al doilea”?
9. Cu cine este încheiat noul legământ (versetul 8)? Ce are aceasta a face cu destinatarii epistolei către Evrei și cu noi?
10. Ce se aplică la noi în sens spiritual și ce se aplică în sensul adevărat al cuvântului din descrierea din versetele 8-12? (compară cu 2 Corinteni 3).

B 1.1 Isus, slujitorul Locului Preasfânt (Evrei 8.1-5)

1. Iar punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un astfel de mare preot ^a care S-a așezat la dreapta tronului Măreției, în ceruri ^b; 2. Slujitor ¹ al locurilor sfinte [Locului Preasfânt] și al adevăratului cort, pe care l-a ridicat Domnul ^c, și nu omul. 3. Pentru că orice mare preot este pus să ofere daruri și jertfe; de aceea era necesar să aibă și Acesta ce [ceva] să ofere. 4. Deci, dacă ar fi pe pământ, nici n-ar fi preot, fiind aceia care oferă darurile după lege 5. (care slujesc imaginii și umbrei ^d celor cerești, după cum i s-a poruncit lui Moise, când urma să ridice cortul; pentru că: „Vezi”, zice, „să faci toate după modelul care ți-a fost arătat pe munte” ^e).

Observații

1. În greacă: leitourgos, slujitor, aceasta înseamnă angajat în slujba cu publicul, funcționar.

^a. Evrei 3.1; 4.14; 6.20; 7.26; 9.11

^b. Evrei 1.3; 10.12; 12.2; Psalmul 110.1; Matei 22.44; Marcu 16.19; Faptele apostolilor 2.34; Efeseni 1.20

^c. Numeri 24.6 LXX

^d. Coloseni 2.17

^e. Exodul 25.40

Comentariu

Am observat deja mai înainte cât de greu este să împărțim pe grupe expunerile continue ale scriitorului. Însă aici în Evrei 8.1 avem o piatră de hotar clară, s-a ajuns la o „chestiune principală”. Aici se rezumă expunerea anterioară și se introduce o fază nouă a acesteia. Atât în prima parte a epistolei către Evrei, cât și în partea care urmează este vorba de marele Mare Preot:

- nu pe pământ, într-un cort simbolic,
- ci în cer, la dreapta lui Dumnezeu, în adevăratul cort.

Capitolele 1-7 din epistola către Evrei îndreaptă atenția mai mult spre mărimea Persoanei Sale. În partea care urmează accentul se pune mai mult pe întregul „sistem” nou al lui Dumnezeu, pe care Persoana aceasta îl aduce cu Sine. (Un „sistem” este o totalitate de reguli, de instrucțiuni de administrare convenite și de oameni și dotările care sunt afectate de acesta.) De fapt acesta a fost amintit deja în Evrei 7; capitolul acesta este trecerea de la o parte la cealaltă parte a epistolei. Începând cu Evrei 7 găsim următoarele elemente ale sistemului nou:

Evrei 7: o rânduială preoțească nouă

Evrei 8: un legământ nou

Evrei 9: un Loc Preasfânt nou

Evrei 9; 10: o jertfă nouă

Evrei 10: închinători noi.

Punctul de plecare este deci (conform cu Evrei 7), că Hristos a devenit Mare Preot după o rânduială nouă, rânduiala lui Melhisedec. Consecința este că, dacă se schimbă rânduiala preoțească, se schimbă totul:

- atunci trebuie să fie și un cadru formal nou al relațiilor în care are loc serviciul divin; deci relații noi între Dumnezeu și om: legământul nou (Evrei 8);
- atunci trebuie să fie și o altă sferă, nouă, în care se desfășoară acest serviciu divin: un Loc Preasfânt nou (Evrei 9);

- atunci trebuie să fie și o bază cu totul nouă care satisface pe Dumnezeu și pe care se poate întemeia legământul nou și serviciul divin nou: o jertfă nouă (Evrei 9; 10);
- și atunci trebuie să fie și o familie de preoți, cei care aduc jertfe, cu totul nouă: închinători noi (Evrei 10).

Am văzut însușirile principale ale noii ordini preoțești:

- o astfel de ordine ni se cuvenea nouă ca popor ceresc (Evrei 7.26); un popor cu o chemare cerească (Evrei 3.1) pe calea spre glorie (Evrei 2.10);
- preotul după ordinea nouă trebuia să fie un Fiu (Evrei 4.14; 5.5; 7.28), pentru ca El să poată avea un loc în mijlocul multor frați ca Cel întâi-născut Fiu (Romani 8.29);
- planul noii ordini preoțești este constituirea unei familii preoțești noi de închinători, care se apropie de Dumnezeu în Locul Preasfânt (Evrei 7.25; 10.19-22).

În capitolele care urmează se pune accentul pe acest ultim punct:

- În Evrei 1-7 Dumnezeu vine „în” Fiul (ca „Apostol al Lui”) la noi;
- în Evrei 8-10 omul merge „prin” Fiul ca Mare Preot „al nostru” la Dumnezeu.

Și în Evrei 4.14-16 omul intră în Locul Preasfânt, însă el face aceasta ca unul slab, care caută ajutor. În Evrei 8-10 el intră în Locul Preasfânt ca închinător. În orice caz – indiferent că este vorba de ieșirea lui Dumnezeu la om, sau de intrarea noastră în Locul Preasfânt ca unii care caută ajutor sau ca fii de preoți – întotdeauna este vorba de Hristos. În El a venit Dumnezeu la noi (Evrei 1.1), prin El mergem noi la Dumnezeu. De aceea principalul este: Hristos, Marele Preot al nostru, care S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu în ceruri.

Cele două teme mari din Evrei 8 sunt:

- slujba preoțească a lui Hristos, pe care El o exercită acum în cer în cadrul unui sistem cu totul nou (versetele 1-5);
- consecința acestui fapt: acestui sistem nou îi aparține un „legământ nou”, o bază nouă, pe baza căreia omul poate sta înaintea lui Dumnezeu (versetele 6-13).

Rămâne însă o asemănare cu vechiul sistem. Căci, cu toate că Hristos nu este Preot după rânduiala lui Aaron, ci după rânduiala lui Melhisedec, slujba lui Aaron este o imagine a slujbei pe care Hristos o practică acum în cer (în curând, la revenirea Lui, El va practica slujba lui Melhisedec).

Și așa se spune aici că Hristos este Slujitorul (Unul care posedă o funcție publică) Locului Preasfânt adevărat, ceresc (nu al Locului Preasfânt de odinioară, pământesc, simbolic), al adevăratului cort:

- ca adevăratul Aaron Hristos îngrijește de candelile din Locul Sfânt; candelile sunt o imagine a credincioșilor, care răspândesc lumină peste lucrurile cerești, simbolizate în obiectele cortului din pustiu;

- ca adevăratul Aaron Hristos pune tămâie pe altarul tămâierii; tămâia este o imaginea a gloriei Lui proprii, care ar trebui să fie văzută în credincioși.

Deci Hristos este Slujitorul Locului Preasfânt din pricina noastră:

- noi ca lumini trebuie să luminăm (nu numai în lume, ci și) în Locul Preasfânt spre buna-plăcere a lui Dumnezeu;

- noi suntem văzuți în mireasma plăcută a Persoanei lui Hristos ca o societate de închinători, care oferă lui Dumnezeu, spre bucuria și onoarea Lui, acest miros plăcut.

Se mai poate spune și că Hristos face slujba în Locul Preasfânt din pricina lui Dumnezeu: în toate este vorba de glorificarea lui Dumnezeu și de buna-plăcere a Lui.

Este clar, că Hristos nu ar fi putut face o astfel de slujbă de jertfă – fie că este vorba de jertfa Lui pe Golgota sau de slujba la altarul tămâierii din cer (vezi versetul 3) – atâta timp cât El era încă pe pământ. Căci:

- pe pământ era deja o familie care făcea slujbe de jertfire. Era de asemenea și un sistem, în care acestea aveau loc;

- în sistemul vechi era vorba numai de simboluri și de umbre ale lucrurilor cerești, nu de însuși lucrurile cerești.

De aceea era nevoie de un sistem nou: acesta are a face nu cu preoții pământești, ci cu cei cerești, nu cu umbrele lucrurilor cerești, ci cu împlinirea. De aceea scriitorul vorbește în partea a doua din Evrei 8 despre noul sistem ca despre „un legământ mai bun, care este întemeiat pe promisiuni mai bune” (versetul 6).

Versetul 1: punctul cel mai însemnat: în limba greacă cuvântul este derivat de la cuvântul „cap” și uneori înseamnă literalmente „capitel” (partea superioară a unui stâlp). Așa cum un capitel este cununa unui stâlp, tot așa și noi găsim aici în versetul 1 încununarea, punctul culminant, apoteoza expunerilor scriitorului. Totul se învâрте în jurul poziției cerești a lui Hristos, pe care El o ocupă acum în cer ca Mare Preot. Aceasta este „punctul cel mai însemnat al celor spuse” (scriitorul scrie încă la fel ca și cum el ar ține un discurs; vezi Studiul nr. 1). Este nu numai punctul culminant al celor spuse de el până aici, ci și punctul de plecare pentru un capitol nou în expunerile sale, în care el va arăta că poziției cerești a lui Hristos îi aparține o slujbă nouă și un sistem nou.

Avem un astfel de mare Preot: este frumos că apostolul nu spune numai simplu că acum se află un Mare Preot în cer, ci că noi „avem” acolo un astfel de mare Preot. Aceasta vrea să spună că El ne stă la dispoziție, că noi avem voie să ne folosim de slujba Lui, nu numai când suntem slabi și

căutăm ajutor (Evrei 4.14-16), ci și ca „prin El” (Evrei 13.15) să venim cu adorare la Dumnezeu în Locul Preasfânt (compară cu Evrei 10.19-22). Același „noi avem” l-am găsit deja în Evrei 4.14; însă acolo era vorba de nevoile noastre. Aici este vorba, ca să zicem așa, de „nevoile” (dorința, buna-plăcere) lui Dumnezeu, care dorește să primească adorarea adusă de fiii Lui. „Noi avem” este aici o expresie de intimitate și arată spre un cerc de dragoste și părtășie, la care noi ca fii de preoți avem intrare liberă. Și ce avem noi? „Un astfel de Mare Preot”, și anume un Mare Preot care S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu în ceruri. Un astfel de Mare Preot este El, cu o astfel de glorie, natură și poziție.

Care S-a așezat: în Evrei 1.3 Hristos S-a așezat pe baza gloriei Sale personale ca Fiu al lui Dumnezeu. Aici este vorba mai mult de gloria Sa oficială: Hristos S-a așezat în cer ca Slujitor al Locului Preasfânt. Rămâne însă „gloria”. De aceea aici nu se spune simplu „Dumnezeu”, ci „Maiestate”, textual „mărire”. Gloria proprie a lui Hristos este la fel de mare ca și cea a lui Dumnezeu, la dreapta Căruia S-a așezat. De asemenea nu se spune nici vag „în înălțime”, ci terenul unde se desfășoară slujba lui Hristos este precizat exact: „în ceruri” (compară cu Evrei 4.14; 9.24).

Tronul Măreției: diferența remarcabilă față de Evrei 1.3 este adăugarea „tronului”. Hristos șade la dreapta „tronului”, așa cum spune și Evrei 12.2. Acesta este „tronul harului” (Evrei 4.14), „tronul lui Dumnezeu” (Evrei 1.8; 12.2), „tronul Măreției” (Evrei 8.1). Tronul lui Dumnezeu are întotdeauna a face cu guvernarea Lui. La fel și aici. Cel care spune lui Hristos: „Șezi la dreapta Mea” (Psalmul 110.1; vezi Evrei 1.13), adaugă acolo: „... până îți voi pune pe vrăjmașii Tăi ca așternut al picioarelor Tale.” Și aceasta este (așa cum am explicat detaliat) același Psalm mesianic care vorbește și despre preoția lui Hristos după rânduiala lui Melhisedec. Marele Preot, care S-a așezat la dreapta tronului, este un Preot împărătesc. Adevăratul Aaron, care este acum în cer un Slujitor al Locului Preasfânt, va reveni în curând ca adevăratul Melhisedec și atunci va șede pe tronul Lui propriu ca Împărat-Preot (Zaharia 6.13; Apocalipsa 3.21; Luca 1.32,33). Aceasta este important pentru ceea ce urmează în Evrei 8, deoarece acolo se vorbește despre legământul nou, care va fi încheiat cu Israel în Împărăția păcii.

Tron

Evrei 1.8 tronul Tău, Dumnezeule

Evrei 4.16 apropiere de tronul harului

Evrei 8.1 tronul Măreției

Evrei 12.2 tronul lui Dumnezeu

Versetul 2: Slujitor: cuvântul acesta (leitourgos) l-am găsit deja în Evrei 1.7 și cuvântul înrudit leitourgikos („slujind”) în Evrei 1.14. Cuvântul nostru „liturghie” este derivat din el. De cele mai multe ori el este folosit în sensul de „serviciu divin” (totalitatea cântărilor, rugăciunilor și ceremoniilor). Leitourgos este unul care ocupă o funcție oficială precum sunt persoanele de

conducere (Romani 13.6). Cuvântul (și cuvintele legate de el) este folosit în LXX și în Noul Testament aproape întotdeauna în sens religios. El se referă la slujba pentru alții, ca de exemplu slujba Evangheliei (Romani 15.16) sau slujba (materială) pentru credincioși (Romani 15.27; 2 Corinteni 9.12; Filipeni 2.25.30), dar în mod deosebit în slujba pentru Dumnezeu: „slujba credinței voastre” (Filipeni 2.17), „slujind Domnului” prin rugăciune și post (Faptele apostolilor 13.2). Că noțiunea este folosită preponderent în sens religios vedem și din faptul că ea era noțiunea obișnuită pentru slujba leviților în cortul din pustiu și în Templu. Desigur aceasta are o importanță mare pentru tema noastră de aici. De nenumărate ori găsim în LXX expresia aceasta. Și în Luca 1.23 avem acest înțeles. Așa cum vorbește versetul nostru despre „Slujitorul Locului Preasfânt”, la fel vorbește de exemplu Ezra 7.24 despre „slujitorii casei lui Dumnezeu” și Ioel 1.13 despre „slujitorii altarului”. În versetul nostru cuvântul „slujitor” este categoric la singular. Aici nu este o familie de slujitori, ci este numai un singur Slujitor. Toată lumina cade asupra Marelui Preot ceresc măreț. În același fel am văzut și că în epistola către Evrei este numai un singur Preot, chiar dacă este mai mult decât clar că este o întreagă casă de fii de preoți (compară cu Evrei 2.10; 3.6; 10.21). Însă niciunde nu se spune explicit aceasta. Evident trebuie evitat gândul că noi ca preoți stăm pe aceeași treaptă ca Hristos. El este desăvârșit unic. Astfel în Locul Preasfânt este numai un singur slujitor, care exercită slujba preotească. El este acolo la fel de singur precum în Evrei 2.12, unde pare că El este singurul care cântă cântări de laudă lui Dumnezeu în mijlocul Adunării. În realitate desigur cântă întreaga Adunare. Dar fiecare cântat, care nu este în El și prin El, este fără valoare înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu Îl vede numai pe El, Omul bunei Sale plăceri. El ne vede pe noi numai în măsura în care noi suntem în Preaiubitul (Efeseni 1.6). Serviciul divin nu poate avea nici o valoare pentru Dumnezeu, dacă el are loc despărțit de Slujitor. „Prin El (Hristos) deci să-I aducem neîncetat jertfă de laudă lui Dumnezeu” (Evrei 13.15). Deci o familie întreagă de fii de preoți este inclusă în Preot și o familie întreagă de slujitori este inclusă în Slujitor. Însă numai El singur savurează buna-plăcere desăvârșită a Tatălui, noi suntem plăcuți înaintea lui Dumnezeu numai prin El.

Leitourgos (Slujitor)	leitourgia (slujbă)
Evrei 1.7 slujitorii Săi făcuți flacăra de foc	Evrei 8.6 slujbă mai excelentă
Evrei 8.2 Slujitor al Locului Preasfânt	Evrei 9.21 toate vasele slujirii
leitourgeo (a sluji)	leitourgikos (slujind)
Evrei 10.11 orice preot stă în picioare acolo în fiecare zi, slujind	Evrei 1.14 (îngeri) duhuri slujitoare

Locul Preasfânt: în greacă ta hagia; aceasta este forma gramaticală neutrul plural de la hagogos, „sfânt”. Când cuvântul se referă la Locașul sfânt pământesc, el înseamnă Locul sfânt, adică partea din față a cortului din pustiu (Evrei 9.2) sau Sfânta Sfintelor, adică parte dinapoi a cortului din pustiu (Evrei 9.8,25; 13.11; în Evrei 9.3 este numit categoric așa) (în Evrei 9.1 cuvântul este

la singular). Acolo unde cuvântul se referă la Locul Preasfânt ceresc nu mai trebuie să se scoată în evidență așa de categoric diferența între Locul Sfânt și Locul Preasfânt, deoarece ceea ce împiedica intrarea în Locul Preasfânt a fost înlăturată (compară cu Evrei 9.12,24; 10.19,20): Hristos a intrat în Locul Preasfânt și prin aceasta ne-a deschis [consacrat] o cale nouă și vie prin perdea, aceasta este carnea Lui. Astfel noi avem voie să intrăm acum cu îndrăzneală.

Și al adevăratului cort: conjuncția „și” nu înseamnă că Locul Preasfânt și cortul sunt două lucruri diferite. Aici are înțelesul de „și anume” sau „aceasta înseamnă”: Locul Preasfânt, și anume adevăratul cort. Cu toate că, așa cum s-a spus, „Locul Preasfânt” stă aici la plural și „adevărat” la singular, ultima noțiune se poate referi în ceea ce privește conținutul și la „Locul Preasfânt”. Hristos este un Slujitor al adevăratului Loc Preasfânt, adică adevăratul cort. „Adevărat” nu stă aici ca și opusul lui „fals”, ca și cum Locul Preasfânt pământesc (dat de Dumnezeu!) ar fi înșelător, ci stă „simbolic” față de el. Cortul pământesc era numai „o contraimage a celui adevărat” (Evrei 9.24). Însă pe de altă parte este așa, că noi trebuie să privim cu atenție cortul pământesc cu serviciul lui divin, pentru a primi o „image” a adevăratei slujiri a lui Hristos în adevăratul Loc Preasfânt din cer. În afară de faptul că preotul intra odată în an în Locul Preasfânt în marea zi a ispășirii cu sângele jertfei pentru păcat (vezi Evrei 9.3; Leviticul 16), slujba lui zilnică consta din două părți:

„Poruncește fiilor lui Israel să-ți aducă untdelemnul curat de măslină bătute, pentru luminător, ca să țină candela aprinsă neîncetat. Aaron s-o pregătească dincoace de perdeaua mărturiei în cortul întâlnirii, de seara până dimineața, înaintea Domnului, neîncetat: este o rânduială pentru totdeauna în generațiile voastre. El să pregătească pe sfeșnicul curat candelile înaintea Domnului, neîncetat” (Leviticul 24.2-4; Exodul 27.20,21). „Când vei aprinde candelile, cele șapte candelile să lumineze în partea dinainte a sfeșnicului. ... Cum îi poruncise Domnul lui Moise” (Numeri 8.2,3b). Sfeșnicul era din aur curat și avea șapte lămpi [candelile] (Exodul 25.31-40). El este o imagine a lui Hristos care prin puterea Duhului Sfânt (despre aceasta vorbește untdelemnul) răspândește lumină divină și cerească și anume prin credincioși, reprezentați prin lămpi; compară cu aceeași imagine din Apocalipsa 1.20, unde cele șapte sfeșnice reprezintă șapte Adunări; și compară și cu Apocalipsa 4.5 („șapte făclii de foc, ..., care sunt cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu”) și cu Apocalipsa 21.23 („lumina ei este Mielul”). În același timp Aaron este o imagine a lui Hristos, care prin slujba Lui permanentă în Locul Preasfânt are grijă ca lămpile să lumineze permanent. Să se observe: cele șapte sfeșnice din Apocalipsa 1 trebuie să răspândească lumina lor în lumea aceasta, însă cele șapte candelile trebuie să lase lumina lor să lumineze zi și noapte în Locul Sfânt. Oricât de întuneric ar putea fi afară (compară cu Exodul 30.8; Romani 13.12; 2 Petru 1.19), în Locul Preasfânt domnește lumina prin puterea Duhului lui Dumnezeu datorită slujbei Marelui Preot. Este lumină înaintea feței Domnului [lui Iehova]. Lumina cade asupra mesei pentru pâinile de punere înainte (compară cu Exodul 26.35) și asupra sfeșnicului însuși (Numeri 8.2), spus pe scurt, pe Hristos. Și aceasta nu în primul rând pentru buna noastră plăcere, ci a lui Dumnezeu – de aceea și expresia care se repetă mereu „înaintea feței Domnului” (Exodul 27.21; 40.25; Leviticul 24.4). În aceasta se cuprinde o învățătură foarte importantă pentru noi pentru slujba noastră în Locul Preasfânt: prin Duhul Sfânt primim înțelegere cu privire la gloriile „de aur” ale Persoanei lui Hristos și puterea pentru a prezenta aceste glorii

înaintea lui Dumnezeu, „să răspândim lumină”. Este ceva deosebit ca prin mărturia noastră să lăsăm în lume să cadă lumină asupra Persoanei lui Hristos pentru cei pierduți; dar este ceva mareț ca în atmosfera sfințită a Locului Sfânt [Sfânta] să arunci lumină asupra Persoanei lui Hristos spre buna-plăcere a lui Dumnezeu (aceasta este adorare!) – și să faci aceasta nu asupra lui Hristos ca Mântuitor al păcătoșilor, ci ca Acela care face serviciul jertfei de tămâiere, îngrijește de pâinile pentru punerea înaintea (acestea sunt poporul lui Dumnezeu așa cum el este prezentat înaintea lui Dumnezeu în Locul Sfânt) și de sfeșnic [candele]. Ce interacțiune măreață: Hristos ca Mare Preot menține sfeșnicul aprins – sfeșnicul [candelele] luminează permanent lucrurile care vorbesc despre Hristos, spre buna-plăcere a lui Dumnezeu.

„Și să faci un altar pentru arderea tămâiei ... Și Aaron să ardă pe el tămâia plăcut mirositoare [lucrarea de tămâie]: s-o ardă în fiecare dimineață, când va pregăti candelile. Și când Aaron va aprinde candelile între cele două seri, să ardă tămâia, o tămâie plăcut mirositoare neîncetată înaintea Domnului în generațiile voastre” (Exodul 30.1,7,8). Altarul tămâierii este o imagine a lui Hristos ca Acela care sprijină zilnic lucrarea tămâierii în Locul Sfânt. El este nu numai Marele Preot care face această slujire, ci El este și Acela care sprijină această slujire, atunci când ea este făcută de preoții obișnuiți (aceasta era permis, 1 Cronici 6.49). Însă Hristos este și baza pentru această slujire. Când este vorba de Hristos, este lucrarea de mijlocire (compară cu Evrei 7.25; Romani 8.34); când este vorba de noi ca preoți, se referă la slujba noastră de mijlocire și adorare. Că realmente aceasta este semnificația lucrării de tămâie, rezultă clar din Psalmul 141.2: „Rugăciunea mea să se îndrepte ca tămâia înaintea Ta; ridicarea mâinilor mele, ca jertfa de seară!” (compară cu 1 Împărați 18.36; Ezra 9.5; Daniel 9.21). Și Apocalipsa 5.8 vorbește despre „potire de aur pline cu tămâie, care sunt rugăciunile sfinților”: însă Apocalipsa 8.3,4 extinde considerabil semnificația lucrării de tămâie: „Și un alt înger a venit și a stat lângă altar, având o tămâietoare de aur; și i s-a dat tămâie multă, ca să o dea rugăciunilor tuturor sfinților, pe altarul cel de aur care era înaintea tronului. Și fumul tămâiei s-a suit cu rugăciunile sfinților, din mâna îngerului, înaintea lui Dumnezeu.” Aici lucrarea de tămâie nu este identificată cu rugăciunile, ci este diferențiată de ele ca ceva care vine de la Dumnezeu și oferă rugăciunilor putere și bună-plăcere înaintea feței lui Dumnezeu. Dacă comparăm acum aceasta cu Exodul 30.34-38 (descrierea lucrării de tămâie sfântă), atunci nu poate fi altfel decât că lucrarea de tămâie este o imagine a gloriei personale a lui Hristos. Numai în „fumul” gloriei Sale sunt rugăciunile noastre plăcute înaintea lui Dumnezeu; aceasta ne învață Apocalipsa 8. Mai mult chiar: aducerea lucrării de tămâie pe altarul de aur devine adorare: parfumul plăcut al lui Hristos se ridică spre Dumnezeu. Atunci are loc ca și cu candelile: noi suntem o mireasmă a lui Hristos în mărturia noastră în lumea aceasta (2 Corinteni 2.15), însă noi stăm și în mireasma lui Hristos înaintea feței lui Dumnezeu în Locul Sfânt ca o societate de închinători spre onoarea Lui și spre buna-plăcere a Lui. Hristos ca Slujitor al Locului Sfânt, aduce lucrarea de tămâie a rugăciunilor de mijlocire pentru fiii preoților, și El sprijină și slujirea făcută de ei, când ei „prin El” (Evrei 13.15) aduc lucrarea de tămâie a adorării, „jertfe spirituale bine primite lui Dumnezeu prin Isus Hristos” (1 Petru 2.5).

Pe care l-a ridicat Domnul, și nu omul: cu toate că construirea cortului din pustiu a fost orânduită de Dumnezeu, totuși cortul acesta a fost construit și întins de om (cuvântul acesta este

folosit în Exodul 33.7 în LXX pentru „a ridica”). Nu la fel este cu Locul Sfânt ceresc: acesta nu este făcut de mâini (compară cu Evrei 9.24). Pe de altă parte Locul Sfânt nu este veșnic, căci el aparține creației și drept urmare a fost ridicat prin Domnul. La aceasta s-a referit deja Evrei 3.4. Și așa cum în locul acela s-a gândit la „Dumnezeu” și aici se poate gândi la cuvântul „Domnul” atât la Dumnezeu ca Trinitate cât și la Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Cu toate că cortul pământesc a fost proiectat și orânduit de Dumnezeu, el avea ceva în sine cu adevărat omenesc. Avea a face cu o slujire adaptată la omul muritor și făcută prin omul muritor. Însă slujirea aici este o slujire cerească și desăvârșită, care este exercitată de un Mare Preot nemuritor. Această slujire stă în contrast mare cu slujirea făcută de Aaron, este însă totodată împlinirea acesteia.

Versetul 3: caracteristica unui mare preot (de altfel, a fiecărui preot) este, că el aduce „atât daruri cât și jertfe” (vezi cu privire la această expresie foarte generală comentariul la Evrei 5.1); și, noi putem adăuga, marele preot poate intra în Locul Preasfânt numai pe baza unei jertfe (vezi versetele 1 și 2). Aceste două considerații le explică cuvântul „pentru că”:

Versetul 1 ne-a făcut cunoscut că Hristos a intrat în Locul Preasfânt; deci și El a trebuit să aducă o jertfă înainte de a intra, pe baza căreia El putea intra. Gândul acesta este tratat detaliat în Evrei 9; așa cum deseori are loc în epistola către Evrei, aici se face referire la un gând, care va fi tratat abia mai târziu. Hristos S-a jertfit pe Sine Însuși pe pământ (compară cu Evrei 7.7), pentru ca acum să facă o slujbă de mare preot în cer.

Versetul 2 ne-a făcut cunoscut, că Hristos este acum „Slujitorul” Locului Preasfânt. Am văzut că aceasta înseamnă că El și acum face slujbă preoțească în cer; nu numai în mijlocire, ci El este înaintaș și în slujba de închinare. Expresia „pentru că” este în primul rând o explicație a gândului care premerge imediat, și anume „lucrarea de slujire” a lui Hristos.

De altfel în versetul nostru nu se face o despărțire categorică; este o afirmație foarte generală, care vrea numai să constate că „a fi preot” implică „a jertfi”. De aceea Hristos a trebuit să fie și unul care jertfește. Ce înseamnă aceasta este explicat mai târziu în epistola către Evrei.

Versetul 4: versetul acesta subliniază că în versetul 3 nu este vorba în cele din urmă de „slujba de jertfire” actuală a lui Hristos în cer. Hristos este Slujitor, Preot și Cel care jertfește în cer. Din două motive aceasta nu poate fi altfel:

Pe pământ nu este nici un loc pentru funcția de Preot a lui Hristos (ca să nu mai vorbim de funcția de Mare Preot), deoarece aici pe pământ există deja o familie de preoți din seminția lui Levi, care aduce jertfe conform unei Legi divine (compară cu Evrei 7.12-17);

Această slujbă de preot pe pământ este numai o umbră (versetul 5; compară cu Evrei 10.1), în timp ce Hristos tocmai a adus împlinirea, realizarea (compară cu Coloseni 2.16,17), El a introdus un serviciu al jertfelor care nu este pământesc, temporal și nedesăvârșit, ci este ceresc, veșnic și desăvârșit. Astfel versetele 3 și 4 explică pentru ce acum în mod necesar există o preoție cerească, care este legată cu poziția cerească a lui Hristos la dreapta lui Dumnezeu.

Versetul 5: care slujesc: cuvântul „care” se referă desigur la preoții pământești din versetul 4, care sunt din seminția lui Levi și aduc jertfe conform Legii. Cuvântul folosit pentru „a sluji” (latreuo) este un alt cuvânt decât cuvântul din care derivă cuvântul „slujitor” din versetul 2. El vine din latris, „ziler”, în timp ce „slujitor” este compus din leitos („funcționar public, slujbaș”) și ergos („lucrare”). Latreuo are de aceea a face și cu obligațiile noastre în serviciul divin, în timp ce leitourgeo are mai mult sensul că slujirea este o onoare deosebită, un privilegiu (Trench). Latreuo are în Biblie înțelesul general de „a sluji în sens religios”: a sluji lui Dumnezeu sau a sluji idolilor. În mod excepțional latreuo și latreia („slujire”) au tocmai în epistola către Evrei un înțeles mai mult cultic; vezi în afară de versetul nostru în mod deosebit și Evrei 9.1,6,9; 10.2; 13.10. În Evrei 9.14 și Evrei 12.28 găsim înțelesul general pentru „a sluji lui Dumnezeu”. Ca să comparăm încă o dată cuvântul cu leitourgeo: s-ar putea spune că orice leitourgia („serviciu divin”) era o latreia („slujire”), dar nu fiecare latreia era o leitourgia, căci aceasta era slujirea făcută de purtătorii funcției privilegiați, aleși. Latreia preoților vechi-testamentali era o leitourgia (Evrei 9.21; 10.11). Și la fel este și cu preoții nou-testamentali.

Latreia (slujire)

Evrei 9.1 rânduiește pentru slujire

Evrei 9.6 preoții fac slujba

Latreuo (a sluji)

Evrei 8.5 a sluji imaginii

Evrei 9.9 cel care slujește

Evrei 9.14 a sluji Dumnezeului celui viu

Evrei 10.2 cei care slujesc

Evrei 12.28 sluji plăcuți lui Dumnezeu

Evrei 13.10 cei care slujesc în cort

Imagine și umbră: cuvântul folosit pentru „image” are sensul de „îndrumare, schiță, propunere, înfățișare, copie”. Aceasta înseamnă că a existat o copie pământească a slujirii care are astăzi loc în cer, care era o înfățișare, respectiv o referire la această slujire. Noțiunea „umbră” adaugă că slujirea pământească în sine nu avea nimic substanțial, nu avea în sine nici o realitate, ci făcea numai referire la o realitate. Umbra nu este corpul. Umbra arată numai spre corp. „Dacă aici ar sta numai ,umbre’, atunci lipsea realitatea a ceea ce era pământesc, atunci nu ar fi avut viață proprie; dacă aici ar sta numai ,image’, atunci nu s-ar exprima suficient ce relație există cu cerul” (Grosheide). Vezi cu privire la „image” și Evrei 9.23, respectiv cu privire la umbre Evrei 10.1.

Moise: așa cum Aaron este o imagine a adevăratului Mare Preot, care în numele oamenilor vine înaintea lui Dumnezeu, tot așa Moise este o imagine a lui Hristos ca Acela care ne face cunoscut gândurile lui Dumnezeu (compară cu Evrei 3.1-6). Moise a fost cel care a primit o îndrumare divină, cum trebuia el să construiască cortul. Pentru aceasta el a primit nu numai o descriere detaliată (Exodul 25-30), ci pe Muntele Sinai el a văzut și „modelul” (compară cu Exodul 25.40). Vezi și Exodul 26.30 („după chipul lui”); Exodul 27.8 („să faci ... cum și s-a arătat pe munte; așa să faci”); Numeri 8.4 („modelul”). În versetul nostru pentru cuvântul „model” se folosește în

greacă cuvântul typos, care aici înseamnă „tipar”; cuvântul este o explicație a expresiei „imagine și umbră”. Moise a construit cortul pământesc după un model, pe care Dumnezeu i l-a arătat totodată din cer; cortul din pustiu era o imagine a unui model „ceresc”. Acest model ceresc, pe care Moise l-a văzut pe munte (nu este ușor de spus cum trebuie noi să ne imaginăm aceasta), este pus aici prin comparație pe aceeași linie cu Locașul Sfânt ceresc. Așa cum Locașul Sfânt pământesc era o imagine a unui model „ceresc”, la fel el era și imaginea și umbra Locașului Sfânt ceresc.